РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЧЕТИРИДЕСЕТ И ПЪРВО

НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ЗАКОН ЗА ДЪРЖАВНИТЕ ТАКСИ

В сила от 01.01.1952 г.

Обн. ДВ. бр.104 от 28 Декември 1951г., доп. ДВ. бр.89 от 6 Ноември 1959г., изм. ДВ. бр.21 от 11 Март 1960г., доп. ДВ. бр.53 от 6 Юли 1973г., изм. ДВ. бр.87 от 8 Ноември 1974г., изм. ДВ. бр.21 от 14 Март 1975г., изм. ДВ. бр.21 от 13 Март 1990г., изм. ДВ. бр.55 от 12 Юли 1991г., изм. ДВ. бр.100 от 10 Декември 1992г., доп. ДВ. бр.69 от 4 Август 1995г., доп. ДВ. бр.87 от 29 Септември 1995г., доп. ДВ. бр.37 от 30 Април 1996г., изм. ДВ. бр.100 от 22 Ноември 1996г., изм. ДВ. бр.104 от 6 Декември 1996г., изм. ДВ. бр.82 от 19 Септември 1997г., доп. ДВ. бр.86 от 30 Септември 1997г., доп. ДВ. бр.133 от 11 Ноември 1998г., изм. ДВ. бр.81 от 14 Септември 1999г., доп. ДВ. бр.97 от 28 Ноември 2000г., изм. ДВ. бр.62 от 25 Юни 2002г., изм. ДВ. бр.63 от 28 Юни 2002г., доп. ДВ. бр.90 от 24 Септември 2002г., доп. ДВ. бр.84 от 23 Септември 2003г., изм. ДВ. бр.86 от 30 Септември 2003г., изм. ДВ. бр.24 от 23 Март 2004г., изм. ДВ. бр.36 от 30 Април 2004г., изм. ДВ. бр.37 от 4 Май 2004г., изм. ДВ. бр.43 от 20 Май 2005г., изм. ДВ. бр.18 от 28 Февруари 2006г., изм. ДВ. бр.33 от 21 Април 2006г., изм. ДВ. бр.43 от 29 Април 2008г., изм. ДВ. бр.74 от 15 Септември 2009г., изм. ДВ. бр.82 от 16 Октомври 2009г.

Раздел I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (Изм. - ДВ, бр. 55 от 1991 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 1996 г.) (1) Държавните такси се събират от органите на съдебната власт, от другите държавни органи и бюджетни организации в размери, определени с тарифи, одобрени от Министерския съвет, и постъпват в държавния бюджет, освен ако със закон е предвидено друго.
(2) Министерският съвет може да определя държавните такси във валута, когато те се събират в чужбина или от чуждестранни лица при преминаване на българската граница.

Чл. 2. (1) Държавните такси са прости и пропорционални. Те се заплащат с държавна таксова марка или в брой. Министърът на финансите определя как се унищожават таксовите марки и в кои случаи таксите се събират в брой.
(2) (Изм. - ДВ, бр. 55 от 1991 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 1997 г., доп. - ДВ, бр. 62 от 2002 г.) Пропорционалните такси се определят върху цената на документа или услугата. Когато цената не е указана, таксата се определя върху пазарната цена. Простите такси се определят въз основа на необходимите материално-технически и административни разходи по предоставяне на услугата.
(3) (Нова - ДВ, бр. 53 от 1973 г., изм. - ДВ, бр. 21 от 1975 г., изм. - ДВ, бр. 21 от 1990 г., доп. - ДВ, бр. 37 от 1996 г., отм. - ДВ, бр. 104 от 1996 г.)
(4) (Нова - ДВ, бр. 53 от 1973 г., изм. - ДВ, бр. 21 от 1975 г., отм. - ДВ, бр. 104 от 1996 г.)
(5) (Нова - ДВ, бр. 87 от 1974 г., отм. - ДВ, бр. 55 от 1991 г.)
(6) (Нова - ДВ, бр. 87 от 1974 г., отм. - ДВ, бр. 55 от 1991 г.)

*Чл. 2. (1) Държавните такси са прости и пропорционални. Те се заплащат с държавна таксова марка**, в брой или по банков път**. Министърът на финансите определя как се унищожават таксовите марки и в кои случаи таксите се събират в брой **и по банков път**.*

(7) Органите по чл. 1, ал. 1 осигуряват възможност за заплащане на държавните такси в брой или с таксова марка в помещенията, в които се предявяват исканията подлежащи на таксуване.
(8) Органите по чл. 1, ал. 1 могат да събират държавните такси и по банков път, само в случай, че са осигурили възможностите по ал. 7., като задължително е осигурена

възможността за заплащане с банкова карта през терминално устройство в помещенията, в които се предявяват исканията подлежащи на таксуване.

Чл. 3. (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 1996 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2002 г.) Държавната такса се заплаща при предявяване на искането за извършване на действието и/или при издаване на документа, за който се плаща такса, така както е указано в тарифата.
(2) Доплащането на таксата за документи, в които цената е установена по-късно, се извършва в 14-дневен срок от установяването й.

Чл. 4. Държавни такси се заплащат:
а) (изм. - ДВ, бр. 62 от 2002 г.) за искови молби, за граждански искове, по наказателни дела, по насрещни искове, по искове за бракоразводи, жалби, молби за отмяна, молби за осиновяване, за регистрация на сдружения и фондации, по наказателни дела от частен характер и за други услуги, давани от съдилищата;
б) (отм. - ДВ, бр. 100 от 1996 г.);
в) (изм. - ДВ, бр. 55 от 1991 г., изм. - ДВ, бр. 104 от 1996 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2004 г., в сила от 31.07.2004 г., изм. - ДВ, бр. 43 от 2005 г., в сила от 01.09.2005 г.) за извършване на действия и услуги от държавни съдебни изпълнители и от службите по вписванията;
г) за извършване преводи на документи и книжа от чужд език на български и обратно;
д) (изм. - ДВ, бр. 62 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г.) за издаване и подмяна на български лични документи, за даване разни визи на паспорти и корабни патенти, за издаване пасавани и разрешителни за пребиваване в страната;
е) за молбите и удостоверенията за придобиване и възстановяване на българско гражданство, за разрешаване за придобиване на чуждо гражданство, както и молбите, подавани до съвета по гражданството;
ж) (изм. - ДВ, бр. 55 от 1991 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2002 г.) за извършване на действия и издаване на документи във връзка с пожарната и аварийната безопасност;
з) (отм. - ДВ, бр. 62 от 2002 г.)
и) (изм. - Изв., бр. 21 от 1960 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2002 г.) за регистриране на лица, които извършват сделки като обменно бюро, или на лица, осъществяващи дейности по занятие, свързани с добив, преработка и сделки с благородни метали и скъпоценни камъни;
к) (изм. - ДВ, бр. 62 от 2002 г.) за изпити за добиване право на управление на пътни превозни средства и за регистриране на промени в ползуването от същите;
л) (изм. - ДВ, бр. 81 от 1999 г., в сила от 14.12.1999 г.) за издаване на патенти за изобретения и полезни модели, за издаване на сертификати за нови сортове растения и породи животни, за регистрация, подновяване, прехвърляне и други на марки и промишлен дизайн, за регистрация и други на географски означения и топологии на интегрални схеми;
м) (изм. - ДВ, бр. 100 от 1996 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2002 г.) за разглеждане и издаване на разрешения и за осъществяване на действия по финансов контрол при отпечатването на ценни книжа, формуляри и бланки под отчет;
н) (нова - ДВ, бр. 55 от 1991 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 1996 г.) за участие в конкурси в държавни учреждения, за издаване на разрешения и за преписи от документи в тези учреждения;
о) (предишна буква "н" - ДВ, бр. 55 от 1991 г.) за искания до държавни учреждения да извършат действия и услуги и за издаване на документи и дубликати.
п) (нова - ДВ, бр. 62 от 2002 г.) за проверка и маркиране на златни и сребърни изделия и за количествено определяне на злато и сребро в изделия от благородни метали.

Чл. 4а. (Нов - ДВ, бр. 53 от 1973 г., предишен чл. 5а, изм. - ДВ, бр. 55 от 1991 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 1996 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 87 от 1974 г., отм. - ДВ, бр. 62 от 2002 г.)
(2) (Отм. - ДВ, бр. 104 от 1996 г.)

Чл. 4б. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2002 г.) Недължимо платени такси се връщат по искане на заинтересованата страна.

Раздел II. ОСВОБОЖДАВАНЕ ОТ ДЪРЖАВНИ ТАКСИ

Чл. 5. Освобождават се от заплащане на държавни такси:

а) (изм. - ДВ, бр. 55 от 1991 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 1996 г.) молбите, подавани до Народното събрание, до Президента на републиката, до Министерския съвет;
б) (изм. - ДВ, бр. 62 от 2002 г.) документите и книжата по трудовата дейност на работниците и служителите по законите за защита на труда и разпоредбите, издавани по тяхното приложение, както и трудовите договори - индивидуални и колективни;
в) ищците - работници и служители - по искове за изработена заплата и надница, а така също и по други искове, произтичащи от трудовите договори;
г) ищците - членове на трудово-производителни занаятчийски кооперации - по искове за възнаграждение за работа в същите кооперации;
д) (отм. - ДВ, бр. 62 от 2002 г.)
е) ищците - по искове за възнаграждения, произтичащи от права на изобретения;
ж) ищците - по искове за издръжка;
з) регистрация на актове за раждане, смърт и осиновяване и първоначалните свидетелства за регистрация на актове за гражданско състояние;
и) (отм. - ДВ, бр. 55 от 1991 г.)
к) (изм. - ДВ, бр. 55 от 1991 г.) всички документи и книжа: по наказателни дела от общ характер; по дела за издръжка; по дела за настойничество; по дела за установяване на произход; книжата и документите по определяне и даване помощ на многодетни майки; по обществено подпомагане; по социално-правна охрана на малолетни; по придобиване право на пенсия; по учредяване, регистрация и други промени на кооперации;
л) книжата и документите във връзка с дейността на взаимоспомагателните каси;
м) (нова - Изв., бр. 89 от 1959 г., изм. - Изв., бр. 21 от 1960 г., изм. - ДВ, бр. 55 от 1991 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 74 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) всички видове молби, заявления, именници, свидетелства и удостоверения за образование и за завършване на квалификационни курсове, както и каквито и да е други свидетелства, удостоверения и дубликати от тях, които се издават от учебните и учебно-възпитателните заведения за получаване на основно и средно образование и от Министерството на образованието, младежта и науката;
н) (нова - ДВ, бр. 55 от 1991 г.) чуждите граждани, приети по силата на междудържавните договори и спогодби за участие в конкурси за обучение в държавните висши и полувисши учебни заведения;
о) (нова - ДВ, бр. 55 от 1991 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 1996 г.) инвалидите, бременните и майките с деца до 6-годишна възраст, сираците в случаите на прехвърляне от едно учебно заведение в друго, от една специалност или форма на обучение в друга по здравословни причини, установени със заключение на медицинска комисия;
п) (нова - ДВ, бр. 87 от 1995 г.) Българският Червен кръст;
р) (нова - ДВ, бр. 90 от 2002 г.) молбите за вписване на училищни настоятелства в регистъра на окръжния съд;
с) (нова - ДВ, бр. 84 от 2003 г.) случаите, предвидени в международни договори, които са в сила за Република България.
т) (нова - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) страните по производствата по чл. 14б от Закона за социално подпомагане.

Раздел III. ОТГОВОРНОСТИ

Чл. 6. Отговорните частни и длъжностни лица за неплатени по тяхна вина такси или платени в по-малко се задължават да платят същите и се наказват с глоба до троен размер.

Чл. 7. (1) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 33 от 2006 г.) Контролът по правилното определяне и събирането на таксите се провежда от ръководителите на съответните държавни органи и бюджетни организации и съдилищата. Финансовите органи и органите на Агенцията за държавна финансова инспекция извършват ревизии по правилното определяне и внасяне на държавните такси.
(2) (Изм. - ДВ, бр. 55 от 1991 г.) Нарушенията се констатират с акт. На нарушителя се дава 7-дневен срок за възражения и представяне на доказателства. При неоснователни възражения се издава постановление от съответния ръководител на служба, което подлежи на обжалване по съответния ред на Закона за административните нарушения и наказания.
(3) В случай, че нарушителят внесе таксата преди издаване на постановлението, глобата се събира с намаление 50%.

Допълнителни разпоредби

§ 1. (Нов - ДВ, бр. 100 от 1996 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 37 от 2004 г., в сила от 06.08.2004 г.) "Чуждестранни лица" по смисъла на този закон са лицата по § 1, т. 1 от Закона за насърчаване на инвестициите.

Преходни разпоредби

(Загл. изм. - ДВ, бр. 100 от 1996 г.)

§ 2. (Доп. - ДВ, бр. 100 от 1992 г., доп. - ДВ, бр. 69 от 1995 г., предишен чл. 8 - ДВ, бр. 100 от 1996 г., доп. - ДВ, бр. 86 от 1997 г., доп. - ДВ, бр. 133 от 1998 г., доп. - ДВ, бр. 97 от 2000 г., в сила от 01.01.2002 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 86 от 2003 г., доп. - ДВ, бр. 24 от 2004 г., изм. - ДВ, бр. 43 от 2008 г.) Този закон не засяга таксите, събирани от митниците, банките, пощите, телеграфите и телефоните и държавните предприятия, както и таксите, събирани по Закона за опазване на околната среда, Закона за железопътния транспорт, Закона за пътищата, Закона за безопасно използване на ядрената енергия, Закона за управление на отпадъците, Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България и Закона за защитените територии. Размерът на таксите, събирани от държавните предприятия, се определя по тарифи, утвърдени от Министерския съвет.

§ 3. (Предишен чл. 9 - ДВ, бр. 100 от 1996 г.) Този закон отменя съдебните, канцеларските и други мита, такси и берии, събирани по следните закони:

1) чл. 27, 28, 29 и 30 от Закона за нотариата;
2) чл. 12, 13, 14 и 15 от Закона за съдиите-изпълнители;
3) чл. 27 от Закона за държавния арбитраж;
4) чл. 21 и 22 от Закона за българското гражданство;
5) чл. 55, точки 9, 11 и 12 от Закона за противопожарната защита;
6) чл. 1, 2, 6 и 8 от Закона за учебната, пансионна и изпитна такси в Института за детски учителки и в Института за първоначални учители;
7) Наредбата - закон за изменение на буква "б" към чл. 4 от Закона за фонд "Лечебни сгради";
8) чл. 4, 15 и 18 от Закона за лова;
9) чл. 25 от Закона за мерките и измерителните уреди;
10) всички закони и текстове, които му противоречат.

Този закон влиза в сила от 1 януари 1952 г.

Преходни и Заключителни разпоредби

КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ГРАЖДАНСКИЯ ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС
(ОБН. - ДВ, БР. 84 ОТ 2003 Г.)

§ 18. Законът влиза в сила от деня на обнародването в "Държавен вестник" на Европейската конвенция за признаване и изпълнение на решения за упражняване на родителски права и възстановяване упражняването на родителските права от 1980 г., съответно на Хагската конвенция за гражданските аспекти на международното отвличане на деца от 1980 г., с изключение на § 2, 3, 4, 5, § 8 - в частта относно чл. 423а, ал. 1, § 12, 15, 16 и 17, а § 10 влиза в сила от деня на влизането в сила на Закона за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс (ДВ, бр. 105 от 2002 г.).

Преходни и Заключителни разпоредби

КЪМ ЗАКОНА ЗА ЧАСТНИТЕ СЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ
(ОБН. - ДВ, БР. 43 ОТ 2005 Г.)

§ 23. Законът влиза в сила от 1 септември 2005 г.

Заключителни разпоредби

КЪМ ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ
(ОБН. - ДВ, БР. 74 ОТ 2009 Г., В СИЛА ОТ 15.09.2009 Г.)

§ 48. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на § 1, който влиза в сила от 15 септември 2009 г., и § 47, който влиза в сила от 1 октомври 2009 г.

София, 31. 01. 2012 г.

Вносители:
Мартин Димитров

МОТИВИ
към промените в Закона за държавните такси

Без разумно икономическо обяснение, цените на преводите към държавния бюджет са силно завишени. Плащане на таксата за нови лични документи или глобата към КАТ, плащане на сметката за ток или телефон, плащане на наема на хазяйката или изпращане на пари на детето студент в София. Това са все ситуации, в които много от нас използват банков превод, за да извършат плащането. Повечето от нас имат по една сметка в дадена банка, но сметките на тези, на които трябва да преведем средства са в различни банки. Цените на преводите могат да бъдат различни, тъй като всяка банка е свободна да определя собствени тарифи. Едва ли се замисляме достатъчно колко пари ни струва всеки един превод, но ако умножим сумите за цялата година, може и да помислим отново. Ако приемем, че ни се налага да превеждаме пари средно 5 пъти на месец, това прави 60 пъти на година.

Алтернативи

Една добра възможност е внасянето на пари на каса по сметката на получателя (виж колона „Такса при внасяне на пари - трето лице“). В този случай неудобството произтича от обстоятелството, че трябва да намерите клон на обслужващата банка на получателя. Ако направите вноската от друга банка, може да ви излезе доста солено.

Друга възможност за плащане на по-ниски такси за преводи е, ако използвате електронно банкиране. Цените на елекронните преводи са с около 30-40% по-ниски от обикновените преводи на хартиен носител. От друга страна, за да ползвате услугата почти сигурно ще трябва да направите допълнителни разходи като годишна такса за ползване на електронно банкиране или изваждане на електронен подпис

Добрата практика в много европейски страни е да се плаща с банкова карта през терминално устройство. В момента например, се обсъжда в Естония всяка полицейска кола да има такова устройство. Ако се въведе възможност за плащане с терминални устройства банковите такси ще намалеят значително, защото ще се засили конкуренцията между банките и съответно изборът на потребителите.

Внимание с държавните такси

Съгласно Закона за държавните такси, когато плащаме административни такси в държавните учреждения или съдилищата, те трябва да се приемат „в брой“ или с „държавна таксова марка“. Въпреки това, напук на закона в държавните институции са се настанили обслужващи банки, които приемат плащанията, но и събират много високи такси. В такива случаи трябва да знаете, че държавната администрация е длъжна да поддържа каси за гражданите и да приема заплащане с таксови марки, които ще намерите във всяка пощенска станция. В случай, че ви откажат - сигнализирайте съответното за институцията ресорно министерство.

Практиката за поставянето на банка в сгради на държавно учреждение монополизира плащането на таксите в това учреждение. Резултатът от това е:

- Произволно завишаване на банковите такси за приемане на държавните такси, поради липса на конкурентна или алтернативна възможност за плащане;

- Нарушава се Законът за държавните такси, който в чл. 2 предвижда възможност за плащане на държавни такси само по два начина – на каса (без комисионна за получаване на сумите) и чрез държавни таксови марки (също без комисионна, утежняваща плащането);
- Държавата в лицето на посочените административни органи облагодетелства конкретната банка, поради осигурения и непресъхващ поток на клиенти, в наруш ение на правилата за свободна конкуренция;
- Увреждат се правата на потребителите, които се натоварват допълнително с банкови такси, за да ползват и без друго платената административна услуга.

София, 31. 01. 2012 г.

Вносители:

Мартин Димитров